

DOI 10.4467/24497800RAP.16.001.5094

<http://www.ejournals.eu/RAP/>

ISSN 2449-7800 (online), ISSN 2449-7797 (druk), s. 8–17

JAROSŁAW CZERW¹

Prawo do informacji publicznej w praktyce działania urzędów administracji samorządowej

1. Wstęp

Istotnym elementem funkcji służebnej dla społeczeństwa pełnionej przez instytucje publiczne w demokratycznym państwie prawa jest ich otwartość, której gwarancją jest prawo do informacji, wynikające przede wszystkim z art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej² oraz z przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej³.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 u.d.i.p. zobowiązane do udostępniania informacji publicznej są organy władzy publicznej. Jak zauważył M. Kłaczyński, pod pojęciem tym należy rozumieć m.in. organy jednostek samorządu terytorialnego, tj. organy gminy, powiatu i samorządu województwa⁴. Jednostkami pomocniczymi tych organów są urzędy administracji samorządowej – urzędy gmin, starostwa powiatowe i urzędy marszałkowskie.

Wydaje się, że mimo upływu kilkunastu lat od wejścia w życie ustawy o dostępie do informacji publicznej jej realizacja przez podmioty do tego zobowiązane w wielu przypadkach daleka jest jeszcze od standardów określonych przez ustawodawcę. Dotyczy to także urzędów administracji samorządowej, w tym urzędów gmin i urzędów miast. Hipotezę tę potwierdzają wyniki badań przeprowadzonych w ramach projektu „Przyjazny Urząd – dostęp do informacji publicznej na wniosek w urzędach gmin i miast województwa śląskiego i małopolskiego”, który został zrealizowany przez Stowarzyszenie Bona Fides⁵ oraz Fundację Instytut Myśli Obywatelskiej

¹ Dr Jarosław Czerw, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie, Wydział Administracji, ul. Projektowa 4, 20-209 Lublin.

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.

³ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm., dalej: u.d.i.p.

⁴ Zob. M. Kłaczyński, *Komentarz do art. 4*, w: M. Kłaczyński, S. Szuster, *Komentarz do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 01.112.1198)*, LEX, pkt 1.

⁵ G. Wójkowski, J. Podgórska-Rykała, *Przyjazny Urząd? Dostęp do informacji publicznej na wniosek w gminach i miastach województwa śląskiego. Raport z monitoringu*, Katowice 2012.

im. Stańczyka⁶ przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Biorąc pod uwagę powyższe spostrzeżenia, jako cele rozważań podjętych w ramach niniejszego artykułu należy wskazać: analizę praktyki udostępniania informacji publicznej przez urzędy administracji publicznej (w szczególności na przykładzie urzędów gmin i urzędów miast województwa śląskiego i województwa małopolskiego), wskazanie obszarów, w których występują nieprawidłowości, a także skali nieprawidłowości w tej dziedzinie oraz przedstawienie propozycji działań zmierzających do wyeliminowania tych nieprawidłowości.

2. Pojęcie informacji publicznej

Informację publiczną stanowi każda informacja o sprawach publicznych (art. 1 ust. 1 u.d.i.p.). Jak stwierdził w wyroku z dnia 15 stycznia 2015 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim⁷, „informacją publiczną jest każda informacja dotycząca sfery faktów i danych, wykonywana lub odnosząca się do władz publicznych, a także odnosząca się do innych podmiotów wykonujących funkcje publiczne, w zakresie wykonywania przez nie zadań władzy publicznej i gospodarowania mieniem komunalnym lub mieniem Skarbu Państwa”. Z kolei Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 17 stycznia 2013 r.⁸ uznał, że „informacją publiczną jest każda wiadomość wytworzona lub odnoszona do szeroko rozumianych władz publicznych oraz wytworzona lub odnoszona do innych podmiotów wykonujących funkcje publiczne w zakresie wykonywania przez nie zadań władzy publicznej i gospodarowania mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa”. Przy czym, jak zauważył S. Czarnow, „Dla traktowania danej informacji jako publicznej decydujące powinno być nie samo jej »wytworzenie«, lecz fakt, że została pozyskana i przetworzona w celu realizacji zadań publicznych”⁹.

W art. 6 u.d.i.p. zawarty został przykładowy katalog informacji i dokumentów stanowiących informację publiczną, która podlega udostępnieniu przez podmioty zobowiązane przez ustawodawcę do udostępniania informacji publicznej¹⁰. Są to informacje o:

⁶ J. Niedośpiał, M. Banach, P. Żak, *Przyjazny Urząd. Realizacja trybu wnioskowego dostępu do informacji publicznej w gminach województwa małopolskiego. Raport z monitoringu*, Kraków 2012.

⁷ Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 stycznia 2015 r., II SAB/Go 123/14, niepubl.

⁸ Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 17 stycznia 2013 r., II SAB/Rz 48/12, niepubl.

⁹ S. Czarnow, *Prawo do informacji publicznej w Polsce a wymogi prawa europejskiego*, „Samorząd Terytorialny” 2007, nr 4.

¹⁰ Zob. S. Szuster S., *Komentarz do art. 6*, w: M. Kłaczyński, S. Szuster, *Komentarz...*

- polityce wewnętrznej i zagranicznej,
- władzach publicznych oraz innych podmiotach wykonujących zadania publiczne zobowiązanych do udostępniania informacji publicznej,
- zasadach funkcjonowania władz publicznych oraz innych podmiotów – wykonujących zadania publiczne zobowiązanych do udostępniania informacji publicznej,
- danych publicznych (w tym m.in. treść i postać dokumentów urzędowych),
- majątku publicznym.

Jak stwierdził w powołanym już wyroku z dnia 15 stycznia 2015 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim: „W art. 6 ust. 1 u.d.i.p. ustawodawca zawarł katalog informacji, które stanowią informację publiczną. Wyczerpanie to nie jest wyczerpujące, na co wskazuje użyty w tym przepisie zwrot – »w szczególności«. (...) Informacją publiczną jest zatem w świetle przepisów art. 1 ust. 1 i art. 6 ust. 1 u.d.i.p., każda informacja o sprawach publicznych, a w szczególności o sprawach wymienionych w art. 6 ust. 1 tej ustawy”.

3. Podmioty uprawnione do uzyskania informacji publicznej

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.d.i.p. prawo dostępu do informacji publicznej przysługuje każdemu. Jak zauważył Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 30 stycznia 2014 r.¹¹, „Używając w art. 2 ust. 1 u.d.i.p. pojęcia »każdemu«, ustawodawca precyzuje zastrzeżone w Konstytucji obywatelskie uprawnienie, wskazując, że każdy może z niego skorzystać na określonych w tej ustawie zasadach. Zwrot »każdy« należy rozumieć jako każdy człowiek lub podmiot prawa prywatnego. Termin »każdy« nie może być inaczej rozumiany, zważywszy na cel i sens u.d.i.p., przyjętej dla urzeczywistnienia idei transparentności władzy publicznej”. Jak słusznie stwierdziła A. Błaszczynska, „Artykuł 2 ust. 1 u.d.d.i.p. stanowi, iż »każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 5, prawo dostępu do informacji publicznej«. Oznacza to, iż ustawa określa zakres prawa do informacji publicznej szerzej aniżeli Konstytucja, przyznając je również obcokrajowcom i apatrydom. Każdy zatem pełnoletni i nieubezważniony ma prawo żądać od władz publicznych dostępu do informacji publicznej. Podmiot taki nie musi mieć nawet miejsca zamieszkania na terenie Polski¹².”

Na podstawie art. 2 ust. 2 u.d.i.p. od osoby wykonującej prawo do informacji publicznej nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego. Zgodnie z tym występujący o udostępnienie informacji publicznej nie musi w żaden sposób uzasadniać swojego żądania, nie musi

¹¹ Wyrok NSA w Warszawie z dnia 30 stycznia 2014 r., I OSK 1982/13, niepubl.

¹² A. Błaszczynska, *Zakres podmiotowy prawa do informacji publicznej*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2010, nr 6.

podawać powodu, dla którego występuje o udostępnienie określonej informacji¹³. Jak zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z dnia 9 stycznia 2014 r.¹⁴, „Ocena, czy określona informacja stanowi informację publiczną w rozumieniu u.d.i.p. nie może być odmienna w zależności od tego, jaki wnioskodawca ubiegać się będzie o jej udostępnienie. Rozpatrując wniosek o udostępnienie informacji publicznej właściwy podmiot nie jest upoważniony do badania interesu prawnego ani nawet faktycznego wnioskodawcy (art. 2 ust. 2 u.d.i.p.)”. Natomiast Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 16 sierpnia 2013 r.¹⁵ stwierdził, że „Bez jakiegokolwiek znaczenia prawnego pozostaje okoliczność, że osoba żądająca udostępnienia informacji publicznej wskazuje, dla jakich celów informację tę zamierza wykorzystać, w sytuacji gdy danych takowych w swoim wniosku w ogóle nie musiała zawierać”.

W związku z powyższym występujący o udostępnienie informacji publicznej nie musi podawać swoich danych (imienia, nazwiska, adresu zamieszkania czy siedziby), nie musi także podpisywać wniosku o udostępnienie informacji publicznej (w przypadku wniosku pisemnego lub wniosku przesłanego za pomocą poczty elektronicznej). Potwierdził to m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 23 września 2009 r.¹⁶, stwierdzając, że nie można żądać od wnoszącego o udostępnienie informacji publicznej podania we wniosku danych osobowych w postaci imienia i nazwiska, adresu z kodem pocztowym, miejscowości i numeru domu oraz podpisania wniosku. Podobne stanowisko zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 10 maja 2012 r.¹⁷, stwierdzając, że za wniosek o udzielenie informacji publicznej uznać można przesłanie zapytania drogą elektroniczną, także wtedy, gdy do jego autoryzacji nie użyto podpisu elektronicznego, ponieważ osoba zadająca pytanie nie musi być w pełni zidentyfikowana, nie musi bowiem wykazywać interesu prawnego lub interesu faktycznego.

Zgodnie z art. 3 u.d.i.p. prawo do informacji publicznej obejmuje uprawnienia do:

- 1) uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego;
- 2) wglądu do dokumentów urzędowych;
- 3) dostępu do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów.

¹³ K. Tarnacka, *Prawo do informacji w Polsce*, „Państwo i Prawo” 2003, z. 5, *passim*.

¹⁴ Wyrok WSA w Lublinie z dnia 9 stycznia 2014 r., II SAB/Lu 686/13, niepubl.

¹⁵ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 16 sierpnia 2013 r., II SAB/Po 75/13, niepubl.

¹⁶ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 23 września 2009 r., II SAB/Wa 57/09, niepubl.

¹⁷ Wyrok WSA w Łodzi z dnia 10 maja 2012 r., II SAB/Łd 46/12, niepubl.

4. Ustawowe zasady udostępniania informacji publicznej a praktyka udostępniania informacji publicznej przez urzędy administracji samorządowej

Informacja publiczna jest udostępniana przez zobowiązane podmioty (w tym organy jednostek samorządu terytorialnego działające przy pomocy urzędów administracji samorządowej) w następujący sposób¹⁸:

- 1) poprzez ogłaszanie informacji publicznych, w tym dokumentów urzędowych, w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 2) na wniosek;
- 3) poprzez wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów i udostępnianie materiałów, w tym audiowizualnych i teleinformatycznych, dokumentujących te posiedzenia;
- 4) poprzez umieszczanie informacji publicznych w centralnym repozytorium informacji publicznych (art. 7 ust. 1 u.d.i.p.).

Sposobami dodatkowymi udostępniania informacji publicznej jest jej udostępnienie:

- 1) w drodze wyłożenia lub wywieszenia w miejscach ogólnie dostępnych;
- 2) przez zainstalowane w miejscach ogólnie dostępnych urządzenia umożliwiające zapoznanie się z tą informacją (art. 11 u.d.i.p.)¹⁹.

Sposobami udostępniania, które najczęściej występują w praktyce udostępniania informacji publicznej przez organy jednostek samorządu terytorialnego, jest udostępnianie informacji publicznej poprzez Biuletyn Informacji Publicznej oraz w trybie wnioskowym.

Ogłaszanie informacji publicznych, w tym dokumentów urzędowych, w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej: BIP) jest podstawowym sposobem udostępniania tej informacji. BIP jest urzędowym publikatorem teleinformatycznym utworzonym w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej, w postaci ujednoliconego systemu stron w sieci teleinformatycznej (art. 8 ust. 1 u.d.i.p.). Zgodnie z art. 8 ust. 2 u.d.i.p. do ogłaszania informacji publicznej w BIP zobowiązane są wszystkie podmioty, które mają obowiązek udostępniania informacji publicznej (podmioty wskazane w art. 4 ust. 1 i 2 u.d.i.p.).

Należy podkreślić, że obowiązek prowadzenia stron BIP jest powszechnie respektowany przez organy jednostek samorządu terytorialnego – nie występują urzędy administracji samorządowej, które nie posiadają BIP. Na podstawie analizy stron BIP wybranych gmin i miast województwa śląskiego i małopolskiego należy zauważyć, że mimo jednolicie określonego katalogu informacji podlegającej udostępnieniu w BIP praktyka w tej dzied-

¹⁸ Zob. P. Polański, *Dostęp obywateli do informacji publicznej*, „Gazeta Prawna” 2005, nr 18.

¹⁹ Zob. S. Szuster, *Komentarz do art. 11*, w: M. Kłaczyński, S. Szuster, *Komentarz...*

dzinie jest zróżnicowana, co można zaobserwować chociażby porównując zakres udostępnianej w BIP informacji publicznej. Przykładem może być tutaj ogłaszanie uchwał organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego – w części BIP ogłaszane są uchwały wraz załącznikami, w części zaś same uchwały – bez załączników, co stanowi naruszenie ustawy o dostępie do informacji publicznej, bowiem załącznik stanowi integralną część uchwały. Nieprawidłowości przy udostępnianiu informacji publicznej w BIP występują jednak niezbyt często i w ograniczonym zakresie.

Udostępnianie na wniosek jest uzupełniającym sposobem udostępniania informacji publicznej w stosunku do udostępniania informacji publicznej w BIP. Ten sposób udostępniania dotyczy informacji publicznej, która nie została udostępniona w BIP lub centralnym repozytorium. Zgodnie z art. 13 ust. 1 u.d.i.p. udostępnianie informacji publicznej na wniosek powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, podmiot zobowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku (art. 13 ust. 2 u.d.i.p.). Zgodnie z art. 14 ust. 1 u.d.i.p. udostępnianie informacji publicznej na wniosek powinno przy tym nastąpić w sposób i w formie zgodnych z wnioskiem, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji, nie umożliwiają udostępnienia informacji w sposób i w formie określonych we wniosku. Jeżeli jednak informacja publiczna nie może być udostępniona w sposób lub w formie określonych we wniosku, podmiot zobowiązany do udostępnienia tej informacji powiadamia pisemnie wnioskodawcę o przyczynach braku możliwości udostępnienia informacji zgodnie z wnioskiem i wskazuje, w jaki sposób lub w jakiej formie może być ona udostępniona niezwłocznie. W takim przypadku, jeżeli w terminie 14 dni od powiadomienia wnioskodawca niełoży wniosku o udostępnienie informacji w sposób lub w formie wskazanych w powiadomieniu, postępowanie o udostępnienie informacji umarza się (art. 14 ust. 2 u.d.i.p.). Jednakże, jak zauważył w wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie²⁰, „Jeżeli żądana informacja publiczna została udostępniona w BIP, to nie mógł mieć zastosowania przepis art. 14 u.d.i.p., stanowiący, iż udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje w sposób i w formie zgodnych z wnioskiem. Przepis ten reguluje bowiem sposób udostępnienia informacji publicznej, a więc nie dotyczy sytuacji, gdy informacja publiczna została już udostępniona w BIP”.

Mimo precyzyjnie określonych przez ustawodawcę zasad i terminów udostępniania informacji publicznej na wniosek nadal często zdarza się udzielenie odpowiedzi na wniosek po upływie czternastodniowego termi-

²⁰ Wyrok WSA w Lublinie z dnia 6 czerwca 2013 r., II SAB/Lu 227/13, niepubl.

nu lub nawet nieudzielenie odpowiedzi w ogóle. Przykładowo ze 182 badanych przez Fundację Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka gmin województwa małopolskiego na wniosek o udostępnienie informacji publicznej przesłany pocztą elektroniczną w ramach prowadzonych badań odpowiedzi nie udzieliło 77 gmin (urzędów gmin), w tym 74 nie odpisały w ogóle, zaś 3 gminy (urzędy gmin) wysłały informację, że nie odpowiedzą na wniosek.

Spośród 96 gmin (urzędów gmin), które odpowiadały na wniosek, 75 odpowiedziało w terminie 14 dni, tj. w terminie podstawowym przewidzianym w art. 13 ust. 1 u.d.i.p.²¹

Na wniosek pisemny wysłany w ramach prowadzonych badań listem poleconym nie odpowiedziały 34 gminy (urzędy gmin), w tym 26 gmin w ogóle nie odpowiedziało na wniosek, zaś 8 gmin przysłało odpowiedź, że nie udzieli odpowiedzi.

Spośród 148 gmin (urzędów gmin), które odpowiadały na wniosek pisemny wysłany listem poleconym, 23 gminy (urzędy gmin) udzieliły niepełnej odpowiedzi, 125 gmin (urzędów gmin) udzieliło pełnej odpowiedzi, w tym 76 odpowiedziało na wniosek w terminie 14 dni, zaś 49 odpowiedziało po upływie tego terminu²².

Z kolei ze 167 badanych przez Stowarzyszenie Bona Fides urzędów gmin województwa śląskiego na wniosek o udostępnienie informacji publicznej przesłany pocztą elektroniczną w ramach prowadzonych badań: 66 urzędów gmin nie udzieliło odpowiedzi, 57 urzędów gmin udzieliło pełnej odpowiedzi na zadane pytania, 44 urzędy udzieliły niepełnych odpowiedzi.

Spośród 57 urzędów gmin, które udzieliły pełnych odpowiedzi, 42 urzędy gmin wysłały odpowiedź w ustawowym terminie 14 dni, pozostałe – po upływie tego terminu²³. Natomiast na wniosek pisemny wysłany w ramach prowadzonych badań listem poleconym nie odpowiedziało 17 urzędów gmin, pełnej odpowiedzi udzieliło 94 urzędów gmin, zaś niepełnej – 56 urzędów gmin. Spośród 94 urzędów gmin, które udzieliły pełnych odpowiedzi, 67 wysłało odpowiedź w terminie 14 dni²⁴.

Jak wynika z powyższych danych, na wniosek o udostępnienie informacji publicznej przesłany pocztą elektroniczną w ramach prowadzonych badań odpowiedzi nie udzieliło 77 gmin (urzędów gmin) gmin województwa małopolskiego i 66 urzędów gmin województwa śląskiego. W przypadku wniosku pisemnego wysłanego w ramach prowadzonych badań listem poleconym liczba gmin (urzędów gmin), które nie udostępniły informacji publicznej, była o wiele mniejsza, bo były to 34 gminy (urzędy gmin) województwa małopolskiego i 17 urzędów gmin województwa śląskiego.

²¹ J. Niedośpiał, M. Banach, P. Żak, *Przyjazny Urząd...*, s. 38.

²² *Ibidem*, s. 35–36.

²³ G. Wójkowski, J. Podgórska-Rykała, *Przyjazny Urząd?...*, s. 24–25.

²⁴ *Ibidem*, s. 19.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że nieudostępnienie informacji publicznej zagrożone jest sankcją karną. Zgodnie z art. 23 u.d.i.p., kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązкови, nie udostępnia informacji publicznej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Nieudostępnienie informacji publicznej, o którym mowa w art. 23 ustawy, może polegać m.in. na nieogłaszaniu informacji publicznych w Biuletynie Informacji Publicznej i nieudostępnianiu informacji publicznej na wniosek (co, jak wykazano powyżej, jest jeszcze dość częstą praktyką). Jak stwierdził Sąd Najwyższy w swoim postanowieniu z dnia 20 lipca 2007 r.²⁵, przepis ten „penalizuje zachowanie polegające na nieudostępnieniu jakiegokolwiek informacji o tym charakterze, nie zaś tylko takiej informacji publicznej, którą charakteryzuje przymiot większej wagi”. Odpowiedzialności karnej podlega nie tylko osoba, która nie udostępniła informacji publicznej, ale także osoba, która wprowadziła w błąd wnioskodawcę, informując, że takiej informacji nie posiada. Potwierdził to w wyroku z dnia 14 marca 2014 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie²⁶, stwierdzając, że „W razie wprowadzenia żądającego informacji w błąd, przez udzielenie niezgodnej z rzeczywistością odpowiedzi co do faktu posiadania informacji, osoba zobowiązana do udostępnienia żadnej informacji publicznej podlega odpowiedzialności karnej w trybie art. 23 u.d.i.p. w zbiegu z innymi przepisami określonymi w k.k.”²⁷.

5. Wnioski

Przeprowadzona analiza prowadzi do wniosku, że mimo kilkunastu lat obowiązywania ustawy o dostępie do informacji publicznej realizacja obowiązków z niej wynikających przez organy jednostek samorządu terytorialnego działające przy pomocy urzędów administracji samorządowej w wielu przypadkach daleka jest jeszcze od standardów określonych przez ustawodawcę. Co istotne, fakt, że ustawodawca w ustawie o dostępie do informacji publicznej przewidział sankcje karne w przypadku nieudostępnienia informacji publicznej, nie wpływa w znaczący sposób na przestrzeganie przepisów ustawy w tej dziedzinie.

Należy zauważyć, że nieprawidłowości związane z udostępnianiem informacji publicznej najczęściej dotyczą udostępniania informacji publicznej na wniosek. Nieprawidłowości dotyczące udostępniania informacji publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej występują rzadziej i w mniejszym zakresie.

²⁵ Postanowienie SN z dnia 20 lipca 2007 r., III KK 74/07, niepubl.

²⁶ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 14 marca 2014 r., II SAB/Wa 654/13, niepubl.

²⁷ Zob. M. Bernaczyk, A. Presz, *Karnoprawna ochrona prawa do informacji publicznej. Uwagi wstępne*, „Prokuratura i Prawo” 2011, nr 4.

Aby zmienić istniejący stan rzeczy, wyeliminować istniejące nieprawidłowości i doprowadzić do powszechnego udostępniania informacji publicznej przez organy jednostek samorządu terytorialnego działające przy pomocy urzędów administracji samorządowej, należy przede wszystkim prowadzić wśród pracowników tych urzędów szeroką działalność edukacyjną, wyjaśniać im zasady, tryb oraz cel udostępniania informacji publicznej. Podobna działalność edukacyjna upowszechniająca wiedzę na temat zasad dostępu do informacji publicznej powinna być także prowadzona wśród obywateli.

Bibliografia

- Bernaczyk M., Presz A., *Karnoprawna ochrona prawa do informacji publicznej. Uwagi wstępne*, „Prokuratura i Prawo” 2011, nr 4.
- Błaszczńska A., *Zakres podmiotowy prawa do informacji publicznej*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2010, nr 6.
- Czarnow S., *Prawo do informacji publicznej w Polsce a wymogi prawa europejskiego*, „Samorząd Terytorialny” 2007, nr 4.
- Kłaczyński M., *Komentarz do art. 4*, w: M. Kłaczyński, S. Szuster, *Komentarz do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.01.112.1198)*, LEX.
- Niedośpiał J., Banach M., Żak P., *Przyjazny Urząd. Realizacja trybu wnioskowego dostępu do informacji publicznej w gminach województwa małopolskiego. Raport z monitoringu*, Kraków 2012.
- Polański P., *Dostęp obywateli do informacji publicznej*, „Gazeta Prawna” 2005, nr 18.
- Szuster S., *Komentarz do art. 6 i 11*, w: M. Kłaczyński, S. Szuster, *Komentarz do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.01.112.1198)*, LEX.
- Tarnacka K., *Prawo do informacji w Polsce*, „Państwo i Prawo” 2003, z. 5.
- Wójkowski G., Podgórska-Rykała J., *Przyjazny Urząd? Dostęp do informacji publicznej na wniosek w gminach i miastach województwa śląskiego. Raport z monitoringu*, Katowice 2012.

Prawo do informacji publicznej w praktyce działania urzędów administracji samorządowej

Streszczenie

Mimo upływu kilkunastu lat od wejścia w życie ustawy o dostępie do informacji publicznej jej realizacja przez podmioty do tego zobowiązane w wielu przypadkach daleka jest jeszcze od standardów określonych przez ustawodawcę. Nie stanowią tutaj wyjątku urzędy administracji samorządowej. Spośród dwóch głównych sposobów udostępniania informacji publicznej: poprzez Biuletyn Informacji Publicznej i w trybie wnioskowym urzędy te zdecydowanie lepiej radzą sobie z pierwszym – nie występują już urzędy, które nie posiadają Biuletynu Informacji Publicznej. Zróżnicowany jest jednakże zakres informacji udostępnianej na poszczególnych stronach Biuletynów. W przypadku udostępniania informacji publicznej na wniosek sytuacja jest o wiele gorsza. Nadal

zdarzają się sytuacje niedostępiania informacji publicznej na wniosek mimo wyraźnego obowiązku ustawowego.

Słowa kluczowe: informacja publiczna, prawo do informacji publicznej, Biuletyn Informacji Publicznej, administracja samorządowa

The Right to Public Information in the Practice of Local Government Administration Units

Abstract

Despite the passage of several years after the Act on Access to Public Information came into force, its implementation by the entities obliged to ensure it is in many cases still far from the standards defined by the legislator. Local government administration units are no exception here. There are two main modes of making information public: through the Public Information Bulletin and on request. The former is handled more efficiently by the units in question, there being none that do not have the Public Information Bulletin. However, the range of information made available on each page of the Public Information Bulletin varies. In the case of providing public information on request, the situation is much worse and there are still cases when public information is not made available on request despite the explicit statutory duty.

Keywords: public information, right to public information, Public Information Bulletin, local government administration